

Przygotowanie do sezonu letniego.

**Tereny rekreacyjne i inne obiekty
użyteczności publicznej.**

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

- przepisy

- **Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej** (Dz. U. z 2024 r. poz. 416);
- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane** (Dz. U. z 2023 poz. 682 ze zm.);
- **Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi** (Dz. U. z 2023 poz. 1284 ze zm.);
- **Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków** (Dz. U. z 2023, poz. 537 ze zm.);

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 poz. 2294);

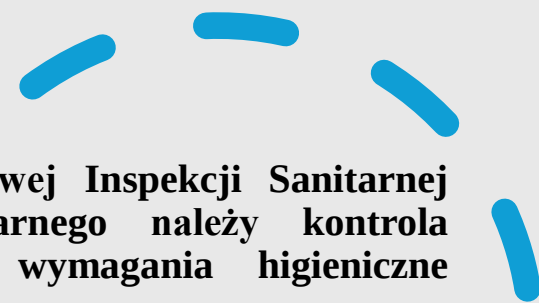
- **Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne** (Dz. U. z 2023 poz. 1478 ze zm.);

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 poz. 255);

- **Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych** (Dz. U. z 2023r. poz. 1944);

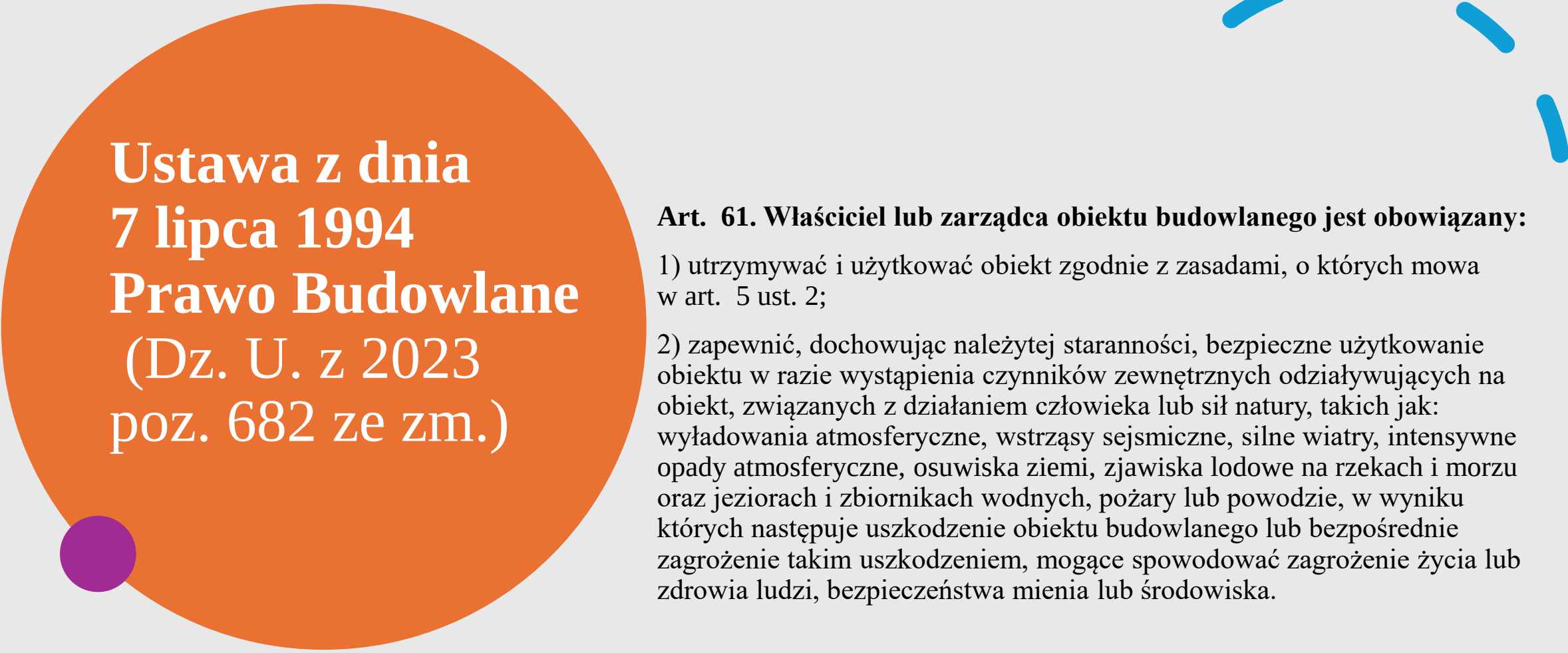
Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U z 2017 r. poz. 2166);

**Ustawa z dnia 14
marca 1985 r.
o Państwowej
Inspekcji
Sanitarnej (Dz. U.
z 2024 r. poz. 416)**

Art. 4. 1. Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

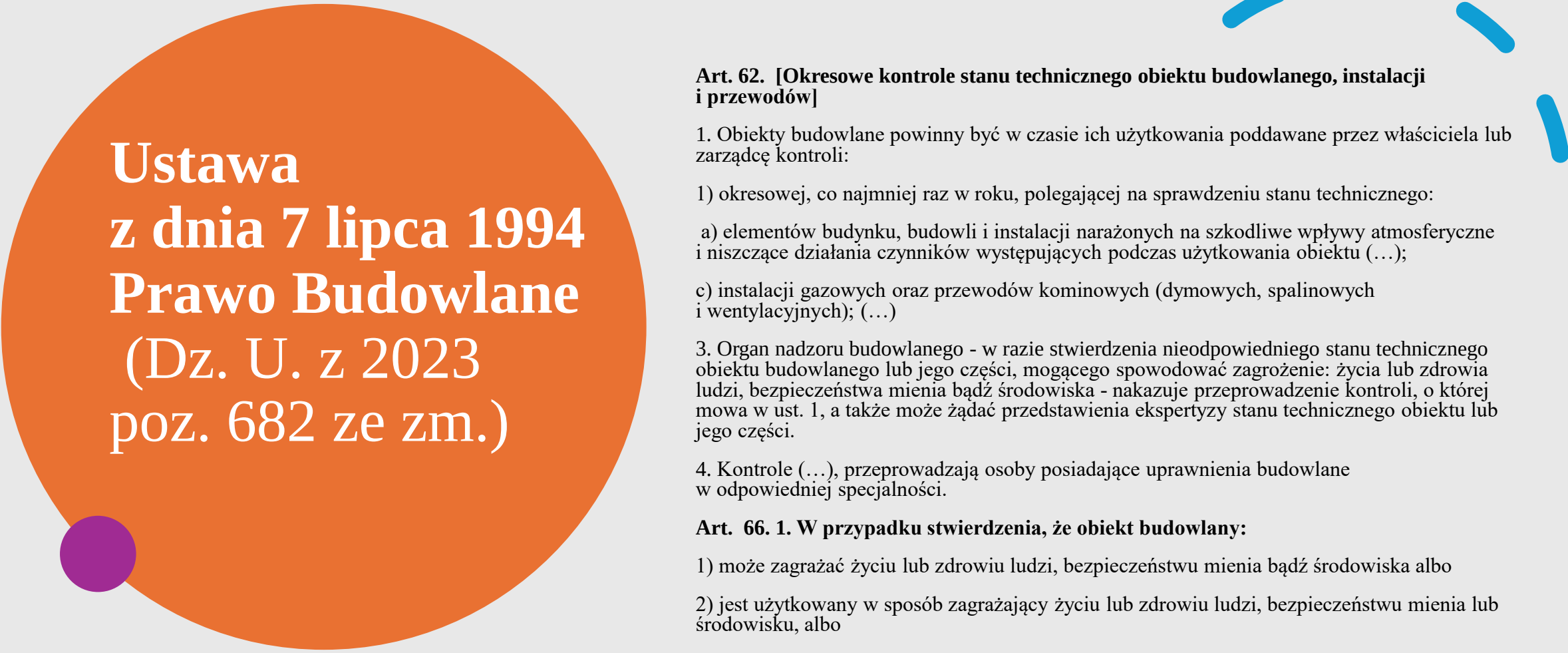
- 1) higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (...),
- 2) utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, (...) oraz osobowego (...) transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i morskiego,
- 6) higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w (...) ośrodkach wypoczynku.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane (Dz. U. z 2023 poz. 682 ze zm.)

Art. 61. Właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany:

- 1) utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2;
- 2) zapewnić, dochowując należytej staranności, bezpieczne użytkowanie obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powodzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane (Dz. U. z 2023 poz. 682 ze zm.)

Art. 62. [Okresowe kontrole stanu technicznego obiektu budowlanego, instalacji i przewodów]

1. Obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli:

1) okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:

a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu (...);

c) instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych); (...)

3. Organ nadzoru budowlanego - w razie stwierdzenia nieodpowiedniego stanu technicznego obiektu budowlanego lub jego części, mogącego spowodować zagrożenie: życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska - nakazuje przeprowadzenie kontroli, o której mowa w ust. 1, a także może żądać przedstawienia ekspertyzy stanu technicznego obiektu lub jego części.

4. Kontrole (...), przeprowadzają osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

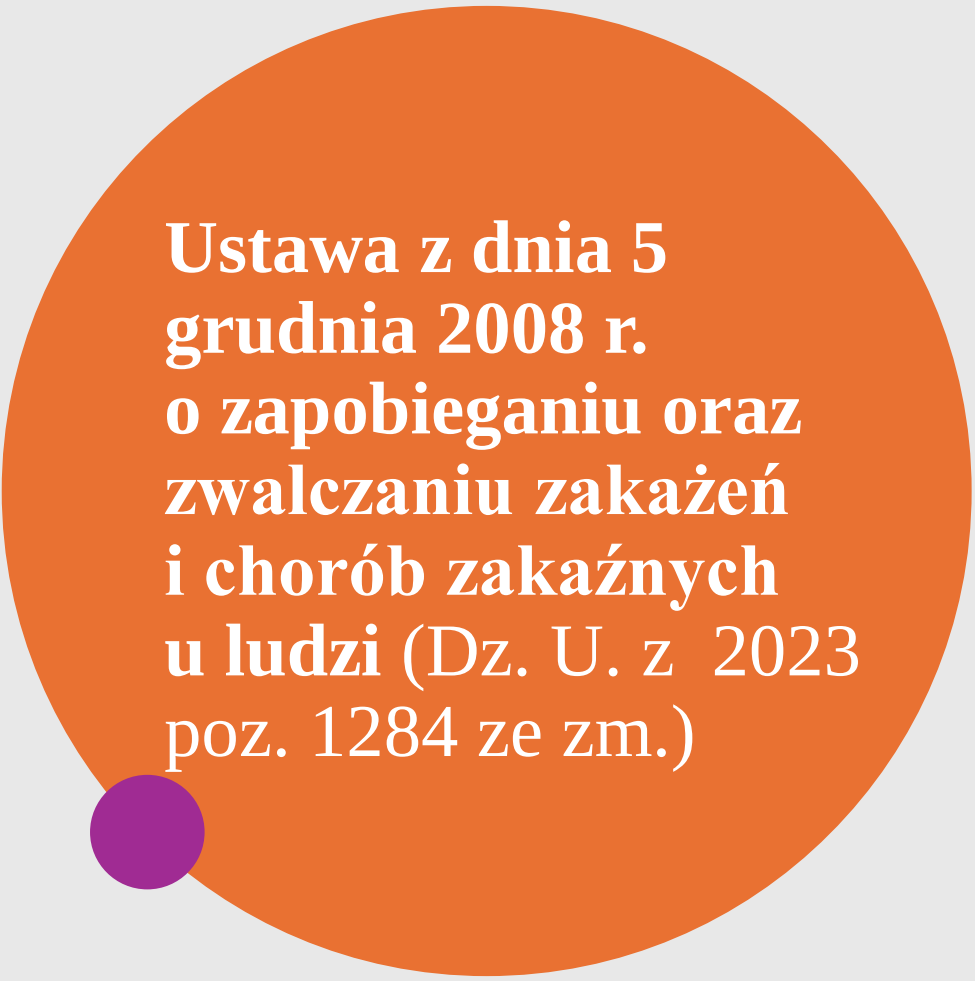
Art. 66. 1. W przypadku stwierdzenia, że obiekt budowlany:

1) może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska albo

2) jest użytkowany w sposób zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia lub środowisku, albo

3) jest w nieodpowiednim stanie technicznym, (...)

- organ nadzoru budowlanego nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, określając termin wykonania tego obowiązku.

**Ustawa z dnia 5
grudnia 2008 r.
o zapobieganiu oraz
zwalczaniu zakażeń
i chorób zakaźnych
u ludzi (Dz. U. z 2023
poz. 1284 ze zm.)**

Art. 22. 1. Właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością są obowiązani utrzymywać ją w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, w szczególności:

- 1) prowadzić prawidłową gospodarkę odpadami i ściekami,
- 2) zwalczać gryzonie, insekty i szkodniki,
- 3) usuwać padłe zwierzęta z nieruchomości,
- 4) usuwać odchody zwierząt z nieruchomości.

**Ustawa z dnia 13
września 1996 r.
o utrzymaniu
czystości i porządku
w gminach Dz. U.
z 2024 poz. 399**

Art. 5. 1. Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez:

- 1) wyposażenie nieruchomości w worki lub pojemniki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, utrzymanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów,
- 2) przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub (...) wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych (..).

Co kontroluje Sanepid:

Zaopatrzenie w wodę

Odprowadzanie
nieczystości płynnych

Postępowanie
z odpadami
komunalnymi

Stan użytkowanych
pomieszczeń

Wentylacja/Mikroklimat

Powierzchnie łatwo
zmywalne

Zabiegi deratyzacji
i dezynsekcji

Apteczka pierwszej
pomocy

Woda przeznaczona do spożycia - wymagania

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) określa:

1. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym wymagania bakteriologiczne, fizykochemiczne oraz organoleptyczne;
2. Sposób oceny przydatności wody,
3. Minimalną częstotliwość i miejsca pobierania do badania próbek wody,
4. Zakres badania jakości wody,
5. Pogram monitoringu jakości wody.

Woda przeznaczona do spożycia

§ 3.1. **Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli** jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia:

- 1) podstawowe wymagania mikrobiologiczne, określone w zał. nr 1
- 2) podstawowe wymagania chemiczne, określone w zał. nr 2

§ 3.2. Dodatkowe wymagania mikrobiologiczne, organoleptyczne, fizykochemiczne oraz dot. substancji promieniotwórczych, jakim powinna odpowiadać woda, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

Woda przeznaczona do spożycia:

Jednostkami odpowiedzialnymi za jakość wody podawanej w urządzeniach wodociągowych są producenci wody – przedsiębiorstwa wodociągowe i władze samorządowe, a także podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia, w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego, lub w podmiotach działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę przeznaczoną do spożycia.

Producenci zobowiązani są do wewnętrznej kontroli jakości wody do spożycia poprzez wykonywanie badań laboratoryjnych. Badania te muszą być wykonywane w laboratoriach posiadających udokumentowany system jakości i zatwierdzonych przez terenowo właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad jakością wody poprzez monitoringowe badania laboratoryjne oraz egzekwowanie od producentów wody właściwej jej jakości.

W przypadku stwierdzenia na podstawie przeprowadzonych badań pogorszenia się jakości wody, państwowy powiatowy inspektor sanitarny zobowiązuje producentów wody do podjęcia działań naprawczych oraz przekazuje informacje władzom administracyjnym. Wójt lub burmistrz, lub prezydent miasta ma obowiązek informować mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia. Komunikaty podawane są do publicznej wiadomości.

Woda przeznaczona do spożycia- instalacja wewnętrzna:

Nawet jeśli woda dostarczana do obiektu jest czysta pod względem mikrobiologicznym, to jej jakość może ulec pogorszeniu.

Woda przeznaczona do spożycia- jakość wody w instalacjach wewnętrznych:

Dostawca wody odpowiada za jakość wody dostarczanej z sieci wodociągowej do wodomierza głównego. Za jakość wody w instalacji wewnętrznej budynku odpowiedzialny jest zarządca lub właściciel budynku.

Jakość wody w kranie u konsumenta zależy od:

- stanu technicznego instalacji wewnętrznej,
- jakości materiałów, z których wykonana jest instalacja wewnętrzna,
- czasu stagnacji wody czyli trwania wody w bezruchu,
- temperatury (wysoka temperatura i dłuższy czas bezruchu wody to warunki sprzyjające rozwojowi bakterii).

Woda przeznaczona do spożycia- zalecenia eksploatacji instalacji wewnętrznej:

utrzymywać w dobrym stanie poprzez wymianę niesprawnej armatury, eliminowanie przecieków oraz odłączanie/likwidowanie nieczynnych odcinków instalacji

zlecać konserwację i kontrolę urządzeń zabezpieczających przed przepływem zwrotnym

regularnie płukać i czyścić instalację wewnętrzną, a w razie konieczności ją wymieniać. Wymiana instalacji powinna być prowadzona całościowo – aby nie pozostawiać starych fragmentów, które mogą stanowić potencjalne źródło wtórnego zanieczyszczenia wody

przeprowadzać regularne kontrole stanu technicznego, w tym czyszczenia i dezynfekcji zbiorników na instalacji wewnętrznej takich jak: zbiorniki hydroforowe, zbiorniki pośrednie strefowe, zasobniki ciepłej wody

czyścić perlatory, wylewki baterii umywalkowych i prysznicowych – w celu usuwania osadów z filtrów siatkowych zabezpieczających armaturę

przestrzegać zaleceń producenta w zakresie czyszczenia i wymiany dodatkowych filtrów zamontowanych na instalacji

usuwać nieszczelności w obrębie armatury czerpalnej – wymiana uszczelek, wężyków, zaworów

zachować odpowiednie odległości pomiędzy przewodami zimnej wody i ciepłej wody oraz stosować izolację termiczną instalacji ciepłej wody

utrzymywać temperaturę ciepłej wody użytkowej w punktach czerpalnych, nie niższą niż 55°C i nie wyższą niż 60°C

przeprowadzać okresową dezynfekcję termiczną instalacji ciepłej wody użytkowej przy temperaturze wody nie niższej niż 70°C

Udostępnienie wody wodociągowej do bezpośredniego spożycia -

Fontanny, źródelka wody do picia

Zalecenia higieniczno-sanitarne dla placówek oświatowo-wychowawczych

Opracowanie, przygotowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, zawiera informacje obejmujące tematykę dotyczącą sposobów zapewnienia odpowiedniej jakości wody wodociągowej do bezpośredniego spożycia, aby w sposób odpowiedzialny móc zachęcać dzieci do jej spożywania.

Ciepła woda użytkowa co powinniśmy wiedzieć o Legionelli

Bakterie z rodzaju *Legionella* występują w różnorodnych naturalnych i sztucznych zbiornikach wodnych, są czynnikiem wywołującym legionellozę – niebezpieczną chorobę zakaźną.

Mikroorganizmy przyczepiają się do pęcherzyków powietrza znajdujących się w wodzie i wraz z nimi wynoszone są nad powierzchnię wody w postaci aerozolu.

Do zakażenia pałeczkami z rodzaju *Legionella* dochodzi poprzez wdychanie aerozolu wodno-powietrznego.

Zagrożenie infekcją zależy od:

- stopnia skażenia wody w instalacji bakteriami z rodz. *Legionella*,
- powstawania skażonego aerozolu wodno-powietrznego o wielkości kropeł 2 - 5 μm ,
- ilości komórek, które przedostały się do płuc,
- odporności osoby narażonej,
- chorób współistniejących – grupa podwyższonego ryzyka.

Legionella – występowanie w środowisku naturalnym

Drobnoustrój szeroko rozpowszechniony w przyrodzie.

- Rezerwuarem są środowiska wodne – stawy, rzeki, potoki;
- Wody gruntowe;
- Strefy przybrzeżne wód morskich;

W środowisku naturalnym przybierają postać uśpioną.

Bytowaniu w środowisku naturalnym sprzyja obecność pierwotniaków i glonów.

Legionella sp. - sztuczne rezerwuary

- Sieci przesyłowe wody ciepłej;
- Zbiorniki na ciepłą wodę;
- Zawory czerpalne;
- Głowice natryskowe;
- Obiegi wody grzewczej i chłodzącej związane z: urządzeniami klimatyzacyjnymi, wieżami chłodniczymi, skraplaczami parowymi;
- Urządzenia do masażu wodnego;
- Baseny perełkowe (hot whirlpools);
- Aparatura medyczna (inhalatory, urządzenia do wspomagania oddychania, urządzenia do dializy, turbiny dentystyczne);
- Urządzenia nawilżające;
- Fontanny;
- Zraszacze;
- Myjnie samochodowe;
- Inne.

***Legionella* – warunki sprzyjające występowaniu i namnażaniu**

- Temperatura wody 20 – 50 °C, optymalna 35- 46°C;
- Stagnacja wody - brak recyrkulacji, ślepe odcinki instalacji;
- Obecność osadów, mułu, kamienia kotłowego, produktów korozji;
- Obecność pierwotniaków (ameby, orzęski), glonów;
- Zbyt niskie stężenie związków dezynfekcyjnych;
- pH wody 5,0 – 8,5;
- Obecność biofilmu.

Legionella - monitoring wody

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r.
w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Załącznik 5

- Wymagania mikrobiologiczne jakim powinna odpowiadać ciepła woda;
- Minimalna częstotliwość pobierania próbek ciepłej wody;
- Procedury postępowania w zależności od wyników badania bakteriologicznego;

Podmioty	Wartość parametryczna	Częstotliwość badań
Podmioty lecznicze w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w których przebywają <u>pacjenci o obniżonej odporności</u> , w tym objęci leczeniem immunosupresyjnym	< 50 jtk w 1000 ml	2 razy w roku
Podmioty lecznicze w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	< 100 jtk w 100 ml	2 razy w roku
 Budynki zamieszkania zbiorowego	< 100 jtk w 100 ml	1 raz w roku
Budynki użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny		Jeżeli w kolejnych badaniach wykonanych <u>w odstępach rocznych</u> stwierdzono < 100 jtk/100 ml, badanie wykonuje się po 3 latach

Legionella sp. miejsca pobierania próbek

§ 4 ust. 5 rozporządzenia MZ (jw.)

Miejsca pobierania do badania próbek ciepłej wody pozwalające na ocenę wewnętrznej instalacji wodociągowej, poza siecią wodociagową, w celu wykrywania bakterii *Legionella sp.*, w budynku użyteczności publicznej oraz budynku zamieszkania zbiorowego – są zlokalizowane w:

- 1) wypływie ze zbiornika ciepłej wody lub najbliższym punkcie czerpalnym;
- 2) punkcie czerpalnym najdalej położonym od zbiornika ciepłej wody,
- 3) miejscu powrotu wody do podgrzewacza;
- 4) wybranych punktach pośrednich, których liczba zależy od wielkości systemu;

(Uwaga: dotyczy to każdego obiegu wody ciepłej na danym obiekcie)

Minimalna częstotliwość pobierania próbek ciepłej wody oraz procedury postępowania w zależności od wyników badania bakteriologicznego

Liczba <i>Legionella</i> sp. (jtk)	Ocena skażenia	Postępowanie	Badanie
< 100/100 ml < 50 ²⁾ /1000 ml	Brak lub znikome	System pod kontrolą – nie wymaga podjęcia specjalnych działań	2 razy w roku ³⁾ Po 1 roku ⁴⁾
>= 100/100 ml >= 50 ²⁾ /1000 ml	Średnie	Jeżeli większość próbek jest pozytywna, należy sieć wodną uznać za skolonizowaną przez pałeczki <i>Legionella</i> , znaleźć przyczynę (dokonać przeglądu technicznego sieci, sprawdzić temp. wody) i podjąć działania zmierzające do redukcji liczby bakterii. Dalsze działania (czyszczenie i dezynfekcja) zależą od wyniku następnego badania.	Po 4 tygodniach, jeżeli wynik badania nie ulegnie zmianie, należy przeprowadzić czyszczenie i dezynfekcję, powtórzyć badanie po 1 tygodniu, następnie po 1 roku

Minimalna częstotliwość pobierania próbek ciepłej wody oraz procedury postępowania w zależności od wyników badania bakteriologicznego

Liczba <i>Legionella</i> sp. (jtk)	Ocena skażenia	Postępowanie	Badanie
$\geq 1000/100$ ml $> 100^{2)}/1000$ ml	Wysokie	Należy przystąpić do działań interwencyjnych jw., włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją systemu – woda nie nadaje się do pryszniców.	Po 1 tygodniu od czyszczenia i dezynfekcji, następnie co 3 miesiące. ⁵⁾
$\geq 10000/100$ ml $\geq 1000^{2)}/1000$ ml	Bardzo wysokie	Należy natychmiast wyłączyć z eksploatacji urządzenia i instalacje wody ciepłej oraz przeprowadzić zabiegi ich czyszczenia i dezynfekcji.	Po 1 tygodniu od czyszczenia i dezynfekcji, następnie co 3 miesiące. ⁵⁾

Legionella - zapobieganie

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

§ 120. ust. 2.

- Instalacja wodociągowa ciepłej wody powinna umożliwiać uzyskanie w punktach czerpalnych wodę o temp. nie niższej niż 55 °C i nie wyższej niż 60 °C.

Ust. 2a

- Instalacja wodociągowa ciepłej wody powinna umożliwiać przeprowadzenie ciągłej lub okresowej dezynfekcji metodą chemiczną lub fizyczną (w tym okresowe stosowanie metody dezynfekcji cieplnej), bez obniżania trwałości instalacji i zastosowanych w niej wyrobów.
- Do przeprowadzenia dezynfekcji cieplnej niezbędne jest zapewnienie uzyskania w punktach czerpalnych temp. wody nie niższej niż 70 °C i nie wyższej niż 80 °C.

Legionella

metody zwalczania / zapobiegania rozwojowi w systemach dystrybucji wody

- **Fizyczne:**
 - podgrzewanie wody do temperatury 70 – 75 °C przez 5 - 30 min.,
 - instalowanie urządzeń emitujących promienie UV (254 nm),
 - ultradźwięki.
- **Chemiczne:**
 - chlorowanie (dwutlenek chloru, podchloryn sodu),
 - ozonowanie,
 - jodowanie,
 - bromowanie,
 - metody elektrolityczne.

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

Wdrożenie kompleksowego programu zarządzania bezpieczeństwem wody dla wewnętrznych systemów wodociągowych i urządzeń zasilanych wodą

Właściwa konserwacja i utrzymanie odpowiedniej temperatury w punktach wypływu wody z kranu i w podgrzewaczach wody

Płukanie wewnętrznych systemów wodociągowych wody cieplej i zimnej

Czyszczenie wodnych urządzeń o funkcji dekoracyjnej (np. fontanny, ściany wodne)

Kontrola i czyszczenie basenów z hydromasażem typu SPA/whirlpool

Kontrola i czyszczenie systemów klimatyzacyjnych

Kontrola i czyszczenie wyposażenia BHP, systemów PPOŻ

Właściwe zarządzanie i utrzymywanie urządzeń i wewnętrznego systemu wodociągowego pod kontrolą w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

Wdrożenie kompleksowego programu zarządzania bezpieczeństwem wody dla wewnętrznych systemów wodociągowych i urządzeń zasilanych wodą

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

Właściwa konserwacja i utrzymanie odpowiedniej temperatury w punktach wypływu wody z kranu i w podgrzewaczach wody

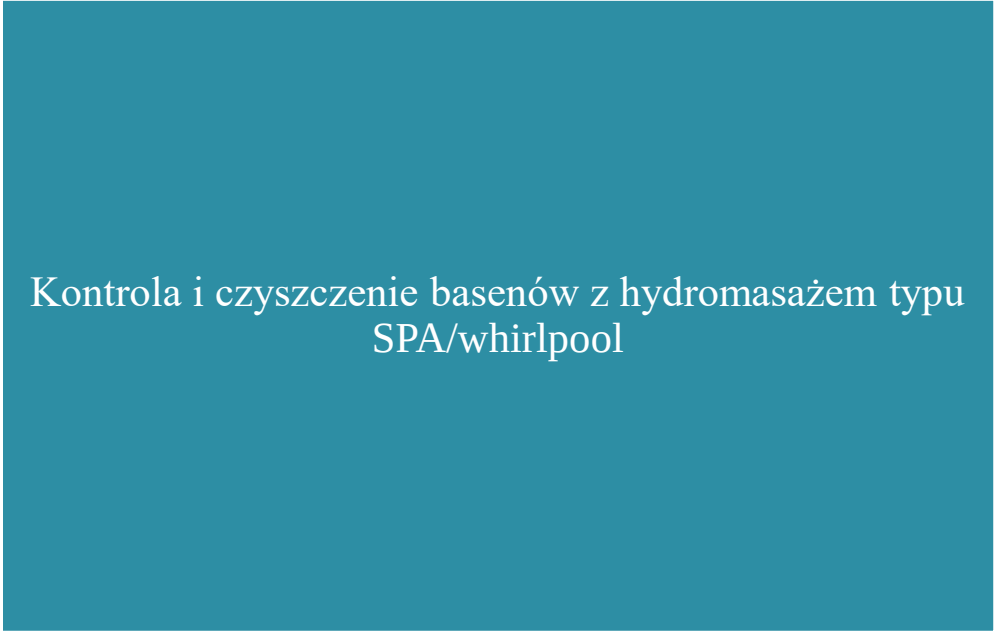
Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

Płukanie wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej
i zimnej

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

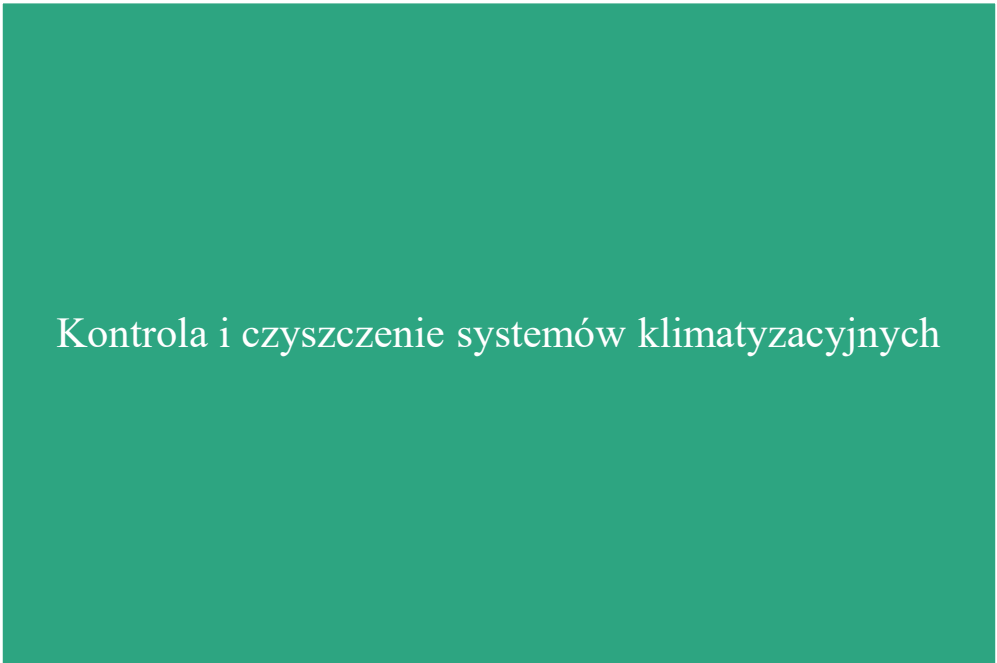
Czyszczenie wodnych urządzeń o funkcji dekoracyjnej
(np. fontanny, ściany wodne)

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

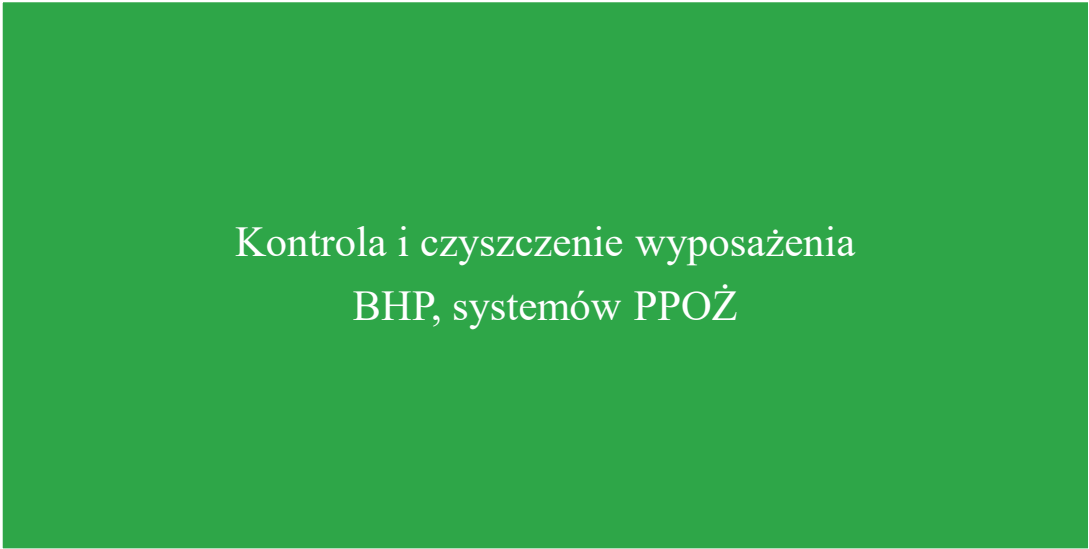
Kontrola i czyszczenie basenów z hydromasażem typu SPA/whirlpool

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

Kontrola i czyszczenie systemów klimatyzacyjnych

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

Kontrola i czyszczenie wyposażenia
BHP, systemów PPOŻ

Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella

Właściwe zarządzanie i utrzymywanie urządzeń i wewnętrznego systemu wodociągowego pod kontrolą w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego

Zapobieganie zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella – zalecenia dot. ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji.

Postępowanie dezynfekcyjne powinno zostać ponadto podjęte zawsze:

- w przypadku wyłączenia instalacji wodociągowej na dłużej niż 1 miesiąc,
- jeżeli instalacja wodociągowa lub jej część została wymieniona lub zabiegi konserwacyjne mogły prowadzić do jej zanieczyszczenia,
- w instalacji wodociągowej w miejscu przebywania osób, u których wystąpiło podejrzenie lub stwierdzono zachorowanie na Legionellozę.

Jakość wody w budynkach użyteczności publicznej

Materiały

Bezpieczeństwo wodne w budynkach

Bezpieczeństwo_wodne_w_budynkachn.pdf 1.99MB

Bezpieczeństwo wodne w budynkach

Marzec 2011

Opracowanie:

David Cunliffe, Jamie Bartram, Emmanuel Briand, Yves Chartier,
Jeni Colbourne, David Drury, John Lee, Benedikt Schaefer oraz Susanne Surman-Lee

Główny Inspektorat Sanitarny

Kampania i akcja prozdrowotna na stronie WSSE w Rzeszowie – Legionelloza co powinieneś wiedzieć:

CZYM JEST?

Bakteria Legionella występuje na całym świecie i jest szeroko rozpowszechniona w środowisku, a jej rezerwuarem jest woda i mokra gleba

MOŻLIWE ŹRÓDŁA LEGIONELLI

- Instalacje wodno-kanalizacyjne w domach oraz budynkach użyteczności publicznej
- Baseny / wanny z hydromasażem
- Fontanny, natryski miejskie
- Urządzenia podgrzewające wodę użytkową
- Klimatyzacja
- Nawilżacze powietrza
- Głowice prysznicowe
- Wieże chłodnicze

LEGIONELLA

WSZYSTKO CO POWINIENIEŚ WIEDZIEĆ

GRUPA RYZYKA

- Osoby po 60 roku życia
- Aktualni i byli palacze
- Osoby z przewlekłymi chorobami płuc
- Osoby z osłabionym układem odpornościowym

JAK ZREDUKOWAĆ GRUPY RYZYKA?

- Regularnie czyścić i dezynfekuj urządzenia natryskowe w domu (głowice prysznicowe, nawilżacze powietrza, wanny z hydromasażem) zgodnie z zaleceniami producenta
- Po nieużywaniu kranu ponad 2 tygodnie, odkręć wodę na przynajmniej 2 min zanim zaczniesz z niej korzystać
- Okresowo opróżniaj i przepłukuj urządzenia grzewcze, zgodnie z zaleceniami producenta, aby zredukować osiadające na dnie i ściankach zanieczyszczenia
- Jeżeli możesz, zachowaj temperaturę wody w urządzeniach grzewczych na poziomie 60°C

Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Rzeszowie
<https://www.gov.pl/web/wse-rzeszow>
telefon: 17 85 22 111

LEGIONELLA

wszystko co powinieneś wiedzieć

CZYM JEST ?

Bakteria Legionella występuje na całym świecie i jest szeroko rozpowszechniona w środowisku, a jej rezerwuarem jest woda i mokra gleba.

CO STANOWI ZAGROŻENIE?

Stanowi zagrożenie dla ludzi jedynie, gdy dostanie się do dróg oddechowych poprzez wdychanie powietrza, w którym znajduje się aerozol skażonej bakteriami wody (mgła wodna powstała w wyniku rozprysku wody).

MOŻLIWE ŹRÓDŁA LEGIONELLI

- Instalacje wodno-kanalizacyjne w domach oraz budynkach użyteczności publicznej,
- Baseny/wanny z hydromasażem,
- Fontanny, natryski miejskie,
- Urządzenia podgrzewające wodę użytkową,
- Klimatyzacja,
- Nawilżacze powietrza,
- Głowice prysznicowe,
- Wieże chłodnicze.

GRUPA RYZYKA

- Osoby po 60 roku życia,
- Aktualni i byli palacze,
- Osoby z przewlekłymi chorobami płuc,
- Osoby z osłabionym układem odpornościowym.

Pamiętaj

Legioneloza nie przenosi się z człowieka na człowieka.

Legionella nie przenosi się drogą pokarmową.

JAK ZREDUKOWAĆ RYZYKO ZAKAŻENIA?

- Regularnie czyść i dezynfekuj urządzenia natryskowe w domu (głowice prysznicowe, nawilżacze powietrza, wanny z hydromasażem) zgodnie z zaleceniami producenta.
- Po nieużywaniu kranu ponad 2 tygodnie odkręć wodę na przynajmniej 2 min, zanim zaczniesz z niej korzystać.
- Okresowo opróżniaj i przepłukuj urządzenia grzewcze, zgodnie z zaleceniami producenta, aby zredukować osiadające na dnach i ściankach zanieczyszczenia.
- Jeżeli możesz, zachowaj temperaturę wody w urządzeniach grzewczych na poziomie 60°C.

LEGIONELLA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

Co to jest Legionella?

Legionella to rodzaj bakterii, która może wywołać ostre zapalenie płuc. Występuje w środowisku wodnym w temperaturze od 20°C do 50°C. Rozwojowi bakterii sprzyja obecność biofilmu i osadów w rurach oraz korozja instalacji. Bakteria Legionella często występuje w instalacjach wodnych w budynkach, skąd poprzez wdychany aerozol może dostać się do płuc.

Gdzie na świecie występuje pałeczka Legionelli?

Pałeczka Legionella występuje na całym świecie. W Europie szczyt zachorowań występuje w okresie letnim. Sprzyjają temu warunki pogodowe – duża wilgotność i wysoka temperatura. Bakteria do rozwoju potrzebuje wody i temperatury 20-50 °C. Bakterie w środowisku naturalnym występują w wodach śródlądowych i morskich, zbiornikach wodnych, a także w glebie. Można je też spotkać w instalacjach wodnych (instalacje wody zimnej, instalacje ciepłej wody użytkowej czy technologicznej).

Jakie jest najczęstsze źródło zakażenia?

Zróżdłem zakażenia są najczęściej systemy nawilżania i woda z wodociągu. Siedliskiem pałeczki *Legionella* mogą być różne rodzaje urządzeń, w których dochodzi do rozproszenia kropli wody o średnicy mniejszej niż 5 µm, które to dostają się do dróg oddechowych. Namnażaniu się bakterii sprzyja temperatura wody 20-50°C. Zagrożenie powstaje, jeśli bakterie namnożą się w instalacjach wodnych, w których wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Potencjalnie bakteria ta może być obecna w instalacji zasilającej w wodę w każdym budynku oraz urządzeniach klimatyzacyjnych i nawilżających.

Co powoduje, że bakteria rozwija się w instalacji wodnej?

Zwolniony przepływ wody, przerywane korzystanie z wody, obecność biofilmu, stara instalacja wodna sprzyjają kolonizacji *Legionella pneumophila*. Rozwojowi bakterii sprzyja osad bogaty w sole wapnia i magnezu, obecność glonów i pierwotniaków oraz temperatura 20–50°C.

Co to jest biofilm?

Biofilm jest złożoną strukturą wielokomórkową bakterii i innych organizmów w formie błony biologicznej. Składa się ze składników organicznych i mineralnych. Występują w niej głównie bakterie, ale również glony, grzyby i pierwotniaki. Biofilm bardzo często znajduje się na wewnętrznych ściankach rur oraz zbiorników z wodą. W biofilmie znajdują się i rozwijają bakterie, które później niedostają się do wody.

Jakie urządzenia mogą być źródłem zakażenia?

Do urzędzeń tych należą:

- systemy klimatyzacyjne (w pomieszczeniu, środkach transportu) i nawilżające (nawilżacze powietrza),
- wieże chłodnicze, chłodnie kominowe, komory zraszania, skraplacze pary,
- fontanny, kurtyny wodne, spryskiwacze ogrodowe,
- instalacje wodne zakończone kurkami, sitka prysznicowe, perlatory, zbiorniki magazynujące wodę (bojlery, zasobniki),
- urządzenia medyczne (nawilżacze, respiratory, inhalatory, itp.) płukane w niesterylnej wodzie,
- baseny z hydromasażem, baseny termalne, baseny spa,
- myjnie samochodowe.

Jak można się zarazić?

Bakteria staje się groźna dla życia i zdrowia wyłącznie, gdy dostanie się do układu oddechowego w postaci mieszaniny wodno-powietrznej zwanej aerozolem. Do zakażenia dochodzi drogą inhalacji zakażonego aerozolu (bakterii zawieszonych w drobnych mikrocząsteczkach wody). Choroba nie przenosi się poprzez picie skażonej wody oraz z człowieka na człowieka.

Kto jest narażony na zachorowania?

- osoby powyżej 60 roku życia,
- nadużywające alkoholu i palące papierosy,
- chore z obniżoną odpornością (np. leczone onkologicznie, przewlekłe sterydami, po przeszczepach), z przewlekłą niewydolnością oddechową, z chorobami sercowo-naczyniowymi, cukrzycą, z ciężką niewydolnością nerek, po operacjach,
- zawodowo przebywający dłużej w środowisku z obecnym aerozolem wodnym.

8. Jakie choroby może powodować?

Goraczka Pontiac

Łagodna postać choroby powodująca objawy grypopodobne. Okres wylegania objawów w tej postaci zakażenia *Legionella pneumophila* wynosi od kilku godzin do 3 dni. Chory zgłasza: gorączkę, dreszcze, trudności w oddychaniu, suchy uporczywy kaszel, osłabienie, bóle mięśniowo-stawowe, bóle głowy. Mogą wystąpić objawy ze strony przewodu pokarmowego w postaci nudności, wymiotów oraz biegunki. Objawy utrzymują się około 2-5 dni i samoistnie ustępują.

Choroba legionistów

To ciężkie zapalenie płuc z często występującymi powikłaniami narządowymi. Okres wylegania choroby wynosi od 2 do 10 dni, czasem nawet 3 tygodnie. Początkowo występują bóle głowy i bóle mięśniowo-stawowe, do których dołącza się wysoka gorączka z dreszczami oraz objawy ze strony układu oddechowego, pokarmowego (nudności, wymioty, utrata apetytu, bóle brzucha, wodnista biegunka) i nerwowego (ból głowy, nadmierna senność, zaburzenia świadomości i orientacji). Kaszel początkowo jest suchy, uporczywy, po pewnym czasie zmienia charakter na wilgotny, z wyrzuszaniem płwociny, niekiedy podbarwionej krwią. Ponadto występować mogą: duszność oraz bóle w klatce piersiowej. Choroba może postępować szybko, prowadząc do ostrej niewydolności oddechowej i niewydolności innych narządów, np. nerek, trzustki, serca. Przebieg choroby legionistów zazwyczaj jest wielotygodniowy.

Co robić w przypadku wystąpienia objawów legionellozy?

Zakażenia bakterią *Legionella pneumophila* występują powszechnie. Chory z gorączką Pontiac zazwyczaj nie wymaga konsultacji lekarskiej, ponieważ objawy ustępują samistnie. U osób z grup ryzyka istnieje zagrożenie wystąpienia ciężkiej postaci legionellozy, czyli choroby legionistów. W przypadku przedłużania się lub nasilenia dolegliwości należy zgłosić się do lekarza rodzinnego. Wystąpienie trudności z oddychaniem, duszności lub innych objawów ostrej niewydolności oddechowej jak np. zasinienia skóry, ostrego bólu brzucha wymaga pilnej pomocy lekarskiej (pogotowie ratunkowe lub oddział ratunkowy szpitalny).

Jak się chronić przed zakażeniem?

Należy:

- Regularnie czyść i dezynfekuj urządzenia natryskowe w domu (główce prysznicowe, nawilżacze powietrza, wanny z hydromasażem) zgodnie z zaleceniami producenta.

- Po nieużywaniu kranu ponad 2 tygodnie, odkręć wodę na przynajmniej 2 min zanim zaczniesz z niej korzystać,
- Okresowo opróżniaj i przepłukuj urządzenia grzewcze, zgodnie z zaleceniami producenta, aby zredukować osiadającą na dnie i ściankach zanieczyszczenia (bojlery, zasobniki itp.)
- Jeżeli możesz, zachowaj temperaturę wody w urządzeniach grzewczych na poziomie 60°C.
- Jeżeli jesteś w grupie ryzyka unikaj, szczególnie w okresie sprzyjającym namnażaniu pałeczek *Legionelli*, urządzeń, w których może być skażona woda,
- Jeżeli używasz sprzętu medycznego w domu płucz je w sterylnej wodzie,
- Przeprowadzaj okresowe czyszczenie i dezynfekcję instalacji klimatyzacyjnych zgodnie z zaleceniami producenta.

Czy te bakterie są niebezpieczne?

Choroba nie przenosi się poprzez picie skażonej wody oraz z człowieka na człowieka. Do zakażenia dochodzi drogą inhalacji zakażonego aerozolu (bakterii zawieszonej w drobnych mikrocząsteczkach wody). Szczególnie narażone są osoby z obniżoną odpornością, przewlekłe chore oraz osoby w podeszłym wieku. Śmiertelność choroby wśród osób hospitalizowanych może sięgnąć nawet 25%.

W jakiej temperaturze ginie Legionella?

Bakterie Legionella:

- w temperaturze $< 20^{\circ}\text{C}$ są nieaktywne,
- w wodzie o temperaturze $20-50^{\circ}\text{C}$ ma odpowiednie warunki rozwoju,
- w temperaturze powyżej $> 60^{\circ}\text{C}$ bakterie *Legionella* giną,
- Temperatura optymalnego wzrostu to 37°C .

Jak walczyć z Legionella w wodzie?

Liczbę bakterii *Legionella* można zmniejszyć poprzez stosowanie metod doraźnych. Działają one szybko, jednak pozytywne efekty są obserwowane w czasie do maksymalnie kilku tygodni. Metodami doraźnymi są między innymi przegrzew (dezynfekcja termiczna) polegająca na podgrzaniu ciepłej wody użytkowej powyżej 70°C i dokładne przepłukanie wszystkich punktów poboru (prysznicy, umywalki itp.). Inną metodą doraźną jest zastosowanie środków chemicznych, takich jak np. chlor lub dwutlenek chloru. Takie substancje są w stanie zabić większość bakterii, które nie ukrywają się głęboko w biofilmie i pozwalają na obniżenie ilości bakterii występujących w wodzie.

W celu skutecznego i trwałego usunięcia Legionelli, która skolonizowała instalacje konieczne jest usunięcie biofilmu, który znajduje się w instalacji. Niestety zabiegi należy powtarzać.

Jak się leczyć w przypadku zarażenia?

W leczeniu Legionellozy stosuje się antybiotykoterapię trwającą od dwóch do trzech tygodni.

Decyzję o sposobie leczenia zawsze podejmuje lekarz.

Przepisy prawa w walce z Legionella

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia z 7 grudnia 2017 roku określa maksymalne dopuszczalne stężenie bakterii w ciepłej wodzie użytkowej.

Bezpieczeństwo sanitarne obiektów

Obiekty noclegowe całoroczne i sezonowe

Hotele, motele, pensjonaty, schroniska młodzieżowe, gospodarstwa agroturystyczne, domy wycieczkowe, pola namiotowe, kempingi oraz inne usługi hotelarskie.

- Stan sanitarno-porządkowy,
- Stan wyposażenia,
- Postępowanie z bielizną,
- Pralnia,
- Magazyn środków czystościowych,
- Procedury,
- Wymagania techniczne.

Podczas przeprowadzanych kontroli właścicielom/administratorom obiektów udziela się instruktażu odnośnie stosowanych środków dezynfekcyjnych, przypomina o najczęstszych miejscach występowania insektów (np. pluskiew), objawach ich żerowania, a także omawia prowadzenie właściwej eksploatacji i okresowej konserwacji wewnętrznej instalacji ciepłej wody użytkowej, mających zapobiegać namnażaniu się bakterii z rodzaju Legionella.

Obiekty rekreacyjne

Baseny kąpielowe, pływalnie, pola biwakowe, pola kempingowe, pola namiotowe, obiekty sportowe, kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, tereny zieleni, place zabaw, piaskownice.

- Ciąg szatniowy,
- Stan sanitarno-porządkowy,
- Właściwy proces uzdatniania (basen),
- Jakość wody,
- Środki czystościowe,
- Zlewnia ścieków (kemping),
- Stan sprzętu,
- Widoczne komunikaty (znaki ostrzegawcze, zakazy).

Pływalnie

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230), rozporządzenie określa:

- 1. Wymagania, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach,**
- 2. Częstotliwość pobierania próbek wody na pływalniach,**
3. Metodyki referencyjne analiz i sposób oceny, czy woda na pływalniach odpowiada wymaganym warunkom,
- 4. Sposób informowania ludności o jakości wody na pływalniach.**

Pływalnie

§ 2. 1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. 2022 poz. 1230)

Woda na pływalniach, w tym woda doprowadzana na pływalnię, powinna spełniać wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia.

Pływalnie

Zasady nadzoru sanitarnego:

Nadzór sanitarny nad omawianą grupą obiektów użyteczności publicznej odgrywa bardzo ważną rolę w systemie zabezpieczenia zdrowia ludności, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi. Nadzór sanitarny nad basenami kąpielowymi i różnego rodzaju atrakcjami wodnymi w ramach tych obiektów składa się z dwóch podstawowych elementów tj.:

- **kontroli sanitarnej całego obiektu;**
- **kontrolnych badań jakości wody;**

Pływalnie

Monitoring jakości wody obejmuje wyniki badań jakości wody uzyskane w ramach:

- **wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez zarządcę pływalni:**
 - częstotliwość pobierania próbek wody na pływalniach określona w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- **prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru nad jakością wody:**
 - badania wykonywane przed wydaniem zbiorczej oceny rocznej;

Ponadto właściwy terenowo Państwowy Inspektor Sanitarny może zwiększyć częstotliwość kontroli w danym obiekcie, kierując się innymi przesłankami wynikającymi z aktualnej sytuacji np. sprawdzenie wykonania wymagań decyzji po stwierdzonych przekroczeniach.

Pływalnie – higieniczno-sanitarne zasady bezpiecznego korzystania z basenów kąpielowych:

Decydującą rolę w systemie zabezpieczania zdrowia użytkowników basenów kąpielowych odgrywają warunki eksploatacji tego typu obiektów oraz kultura sanitarna osób korzystających z basenu i personelu zatrudnionego w tych obiektach. Dlatego najważniejszą sprawą jest zapewnienie kąpiącym się nie tylko atrakcyjnej ale także bezpiecznej pod względem zdrowotnym kąpeli.

Pływalnie stanowią specyficzne środowisko wodne, w których wiele parametrów fizycznych, chemicznych i biologicznych jest regulowane w sposób umożliwiający dostosowanie ich do potrzeb organizmu ludzkiego.

Jakość wody ma kluczowe znaczenie dla obiektu basenowego. Nowoczesne technologie uzdatniania wody, odpowiednio dobrane preparaty chemiczne, wysoka efektywna filtracja i końcowa dezynfekcja gwarantuje uzyskanie wody kąpielowej odpowiedniej jakości.

Jest to niezwykle istotne gdyż podczas kąpeli w wodzie basenowej występuje:

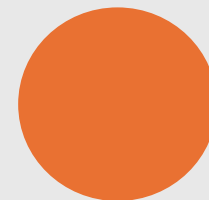
- ułatwione krążenie drobnoustrojów chorobotwórczych od człowieka chorego lub nosiciela do osoby zdrowej,
- osłabienie barier ochronnych organizmu ludzkiego sprzyjające infekcjom (podczas kontaktu z wodą chlorowaną błony śluzowe górnych dróg oddechowych, spojówek oczu tracą częściowo swe właściwości ochronne co sprzyja szerzeniu się infekcji grzybiczych),
- oziębienie organizmu powodujące odruchowy skurcz naczyń krwionośnych, prowadzący do niedokrwienia i niedożywienia tkanek, a w konsekwencji do przejściowego zmniejszenia odporności,
- nadmierna utrata ciepła z organizmu sprzyjająca chorobom o etiologii bakteryjnej,
- koncentracja i krążenie szkodliwych substancji chemicznych wraz z resztkami kału, moczu i potu oraz innych wydzielin skórnych.

Aby kąpiel była bezpieczna pod względem zdrowotnym osoby korzystające z pływalni powinny przestrzegać zaleceń zawartych w regulaminie, umieszczonym w widocznym miejscu w pływalni.

Regulamin powinien zawierać następujące informacje:

- Przed kąpielą w basenie każda osoba powinna starannie umyć całe ciało z użyciem środków myjących.
- Kąpiący się powinni mieć na głowach czepki, chroniące wodę przed zanieczyszczeniem włosami.
- Strój kąpielowy powinien być czysty.
- Przed wejściem do hali z niecką basenu należy bezwzględnie opłukać nogi w brodziku.
- Wskazane jest używanie, przez osoby korzystające z pływalni w części mokrej basenu, obuwia typu gumowe klapki.
- Z kąpeli w basenie nie mogą korzystać osoby : niedomyte, ze zmianami skórnymi wskazującymi na możliwość zakażenia wody, chore z nieżytami górnych dróg oddechowych.
- Po skorzystaniu z toalety w trakcie pobytu na basenie należy bezwzględnie umyć ciało przed ponownym wejściem do wody.

**Za jakość wody na
pływalni
odpowiada
zarządzający
pływalnią, który
m.in.:**

Dokonuje na bieżąco
obserwacji wody

Nadzoruje urządzenia do
uzdatniania wody

Rejestruje na bieżąco pomiary
jakości wody

Systematycznie prowadzi
badania jakości wody na
pływalni, zgodnie
z harmonogramem ustalonym
z właściwym państwowym
inspektorem sanitarnym

Badania próbek wody na pływalniach realizują laboratoria, które uzyskały akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań analiz wody na pływalniach

Kąpieliska

Kąpieliska to obiekty spełniające wysokie standardy bezpieczeństwa, w tym normy europejskie, które są stale monitorowane w trakcie trwania sezonu kąpielowego i odpowiednio zarządzane.

Definicje oraz zasady funkcjonowania kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli określone zostały w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2023 poz. 1478 ze zm.)

Kąpielisko – rozumie się przez to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpeli;

kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych.

Kąpieliska – jakość wody

Jakość wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli powinna spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. *w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli* (Dz. U. z 2019, poz. 255), które określa:

1. Wymagania, jakim powinna odpowiadać woda w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli;
2. Zakres badania wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli;

Próbka przed sezonem kąpielowym powinna być pobrana nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego – badanie wykonywane w ramach kontroli urzędowej organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W czasie trwania sezonu kąpielowego organizator kąpieliska realizuje nie mniej niż trzy próbkę (art. 345 ust. 1 ustawy Prawo wodne), tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca (dotyczy to również badania przed sezonem kąpielowym i pierwszego badania w czasie jego trwania oraz różnicy pomiędzy ostatnim badaniem przeprowadzonym w sezonie kąpielowym a zakończeniem sezonu kąpielowego).

Kąpieliska na terenie województwa podkarpackiego

- Aktualnie trwa przygotowanie wykazu kąpielisk w sezonie kąpielowym 2024 w celu przedstawienia go Komisji Europejskiej przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego.
- W terminie do dnia 26.04.2024 r. na podstawie listy zgłoszonych kąpielisk zgodnie z projektami uchwał rad gmin wykaz z terenu województwa zostanie przekazany do GIS.
- W terminie do dnia 23.05.2024 r. na podstawie listy zatwierdzonych kąpielisk po uchwaleniu wykazu kąpielisk przez rady gminy lista zatwierdzonych kąpielisk z terenu województwa zostanie przekazana do GIS.

	2019	2020	2021	2022	2023
Kąpieliska	9	7	10	11	12
Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel	10	9	11	12	12

Liczba kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel w latach 2019-2023

KLASYFIKACJA KĄPIELISK 2023

Gminny Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji w Radawie – jakość doskonała;

Patelnia w Polańczyku – jakość doskonała;

Cypel w Polańczyku – jakość doskonała;

Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy Plaża Ostrów w Ostrowie – jakość doskonała

Kąpielisko Miejskie "ZEK" w Radymnie – jakość dobra;

Kąpielisko Miejskie przy ul. Kwiatkowskiego w Rzeszowie – jakość dobra;

"Czyste,, w Grodzisku Dolnym - jakość dobra;

Solina-Góra Jawor (Biała Flota) w Solinie – jakość dobra;

Kąpielisko Podwolina w Nisku – funkcjonowało 3 sezon – niesklasyfikowane;

Kąpielisko Łopuszka Mała w Łopuszce – funkcjonowało 3 sezon – niesklasyfikowane;

Zielona Plaża – Zawóz w Zawozie – funkcjonowało 2 sezon – niesklasyfikowane;

Kąpielisko Czarna Sędziszowska w Czarnej Sędziszowskiej – nowe w 2023 roku;

Serwis kąpieliskowy – serwis informacyjny na temat jakości wody w kąpieliskach w Polsce:

<https://sk.gis.gov.pl>

Zawiera:

- Listę kąpielisk ,
- Mapę kąpielisk,

Jest dostępny dla:

- Społeczeństwa,
- Organizatora kąpieliska,
- Pracowników PSSE,
- Pracowników WSSE,
- Pracowników GIS.

KĄPIELISKA INFORMACJE

SZUKAJ KĄPIELISKA 🔍

Serwis kąpieliskowy jest systemem informacyjnym, który prezentuje wykaz wszystkich kąpielisk wyznaczonych uchwałami rad gmin.

Kąpieliska

Informacje o wszystkich kąpieliskach, gdzie bezpiecznie możesz spędzić czas z rodziną i znajomymi.

Informacje

Komunikaty, podstawy prawne oraz raporty z poprzednich sezonów podsumowujące działalność kąpielisk.

Ministerstwo
Zdrowia

Deklaracja
dostępności

Copyrights © Główny Inspektorat Sanitarny 2016-2024

Zaloguj się

Kąpieliska

Liczba kąpielisk: 683

LISTA

MAPA

"Czyste" - Grodzisko Dolne

Akwen

Zbiornik Wodny na Rzece Leszczynka

Adres

Grodzisko Dolne
powiat leżajski, woj. podkarpackie

Sezon kąpielowy

24/06/2023 - 31/08/2023

Godziny otwarcia

11:00 - 19:00

Jakość wody

Woda przydatna do kąpiel
Wynik badania z dnia 9/08/2023

Klasyfikacja

2023 - Jakość dobra

"Domowe"

Akwen

Jezioro Domowe Duże

Adres

Szczytno
powiat szczycieński, woj. warmińsko-mazurskie

Sezon kąpielowy

23/06/2023 - 31/08/2023

Godziny otwarcia

10:00 - 18:00

Jakość wody

Woda przydatna do kąpiel
Wynik badania z dnia 21/08/2023

Klasyfikacja

2023 - Jakość dobra

"Dubienka"

Akwen

Zbiornik Retencyjny "Dubienka"

Adres

Starosiele
powiat chełmski, woj. lubelskie

Sezon kąpielowy

1/07/2023 - 31/08/2023

Godziny otwarcia

10:00 - 18:00

Jakość wody

Woda przydatna do kąpiel
Wynik badania z dnia 18/08/2023

Klasyfikacja

2023 - Nieklasyfikowane

Kąpieliska

Liczba kąpielisk: 683

[LISTA](#)[MAPA](#)

KĄPIELISKA

INFORMACJE

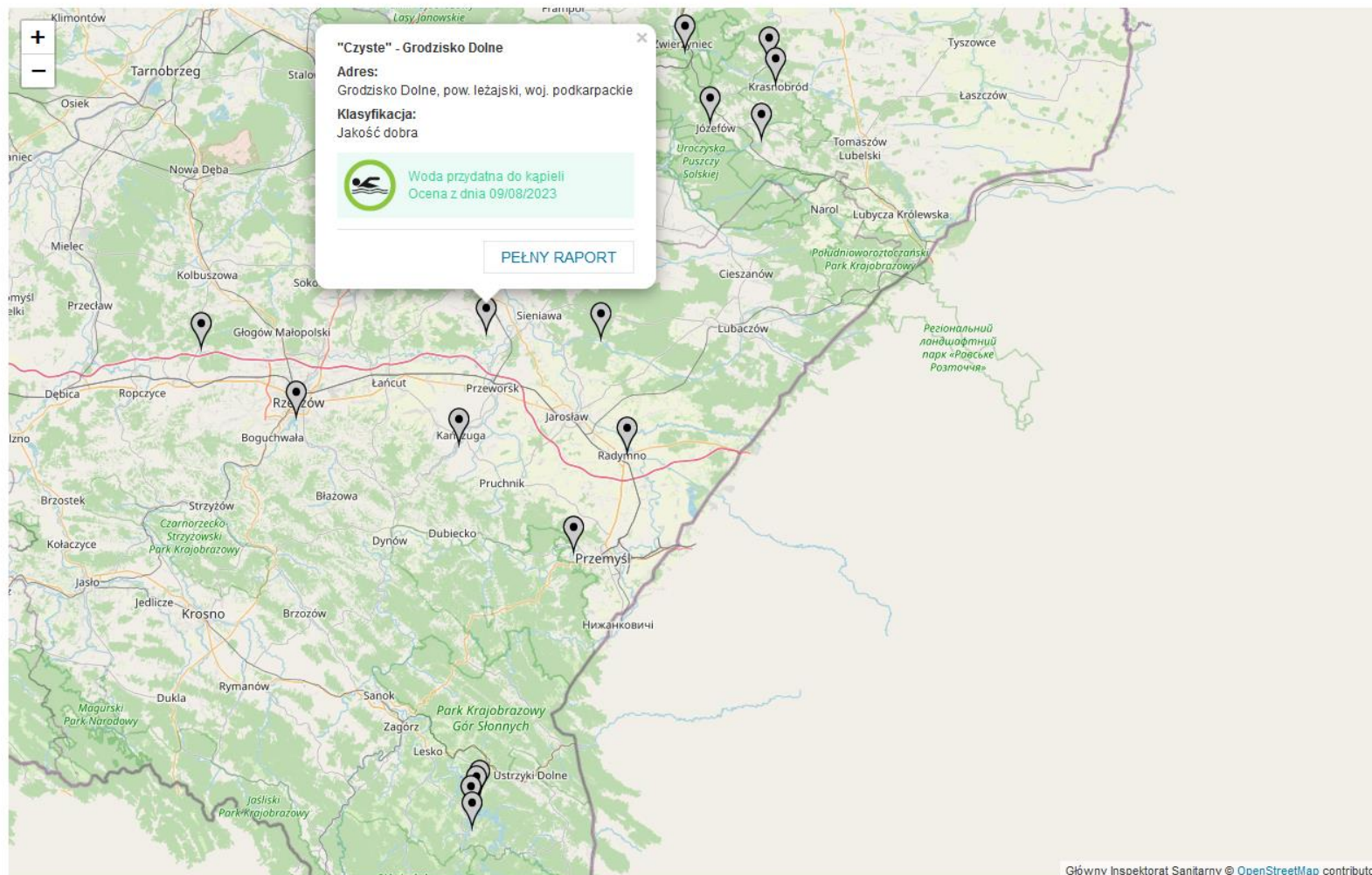
SZUKAJ KĄPIELISKA

Kąpieliska

Liczba kąpielisk: 683

LISTA

MAPA

[Powrót do mapy](#)

"Czyste" - Grodzisko Dolne

Adres

Grodzisko Dolne, Grodzisko Dolne
woj. podkarpackie, pow. leżajski

Akwen

Zbiornik Wodny na Rzece Leszczynka

Długość linii brzegowej

100m

Sezon kąpielowy

24/06/2023 - 31/08/2023

Godziny otwarcia

11:00 - 19:00

Ocena wody

Brak oceny wody lub kąpielisko zamknięte.

[Pokaż oceny wody w kąpielisku](#)

Profil

[Przejdź do strony z profilem wody](#)

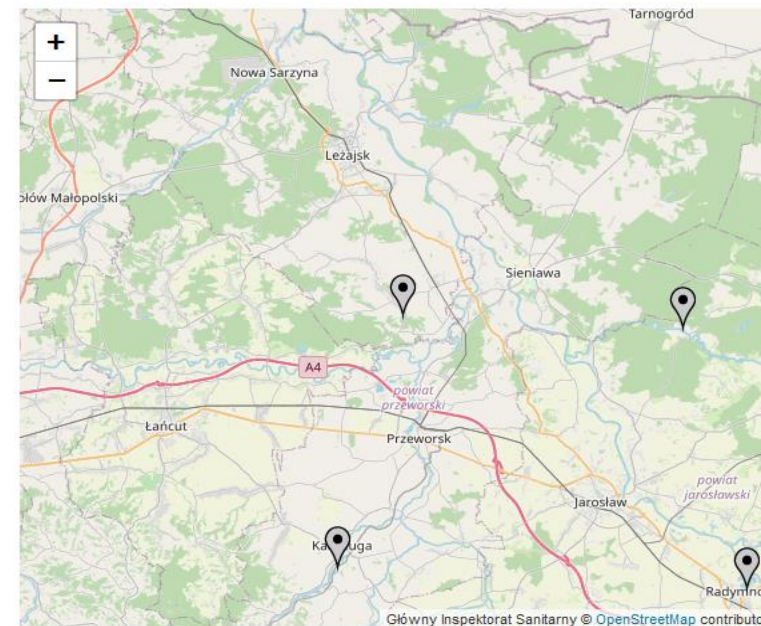
[Pobierz profil wody w kąpielisku](#)

Klasyfikacja

MAPA

NAJBLIŻSZE KĄPIELISKA

Infrastruktura

Błękitna flaga

Wyznaczona strefa
w wodzie

Na kąpielisku jest
pomost, molo

Możliwość
cumowania sprzętu
wodnego

Punkt czerpania
wody

Kosze na śmieci

Toaleta

Natryski

Maszt z flagą WOPR

Ratownik

Miejsce do kąpiei
dla dzieci

Zakaz
wprowadzania
zwierząt domowych

Do wglądu
regulamin
kąpieliska

Tablica
informacyjna

Warunki

Data ostatniego pomiaru: 31/08/2023

Temperatura powietrza: 20°C

Temperatura wody: 25°C

Prędkość wiatru: 3 m/s

Flaga: Biała

* Dane wprowadzane przez organizatora.

Organizator

Gmina Grodzisko Dolne
Grodzisko Dolne 125a, 37-306
Grodzisko Dolne
urząd@grodziskodolne.pl
172428265

Stacja nadzorująca

PSSE w Leżajsku
ul. Mickiewicza 71, 37-300 Leżajsk
sekretariat.psse.lezajsk@sanepid.gov.pl
(17) 242 07 54

Ministerstwo
Zdrowia

Deklaracja
dostępności

Copyrights © Główny Inspektorat Sanitarny 2016-2024

[Zaloguj się](#)

Informacje dotyczące kąpielisk

SINICE

AKTY PRAWNE

ORGANIZACJA
KĄPIELISK

RAPORTY

BADANIA

KOMUNIKATY

WIBRIOZY –
KOMPENDIUM

Przyczyny występowania i zagrożenia wynikające z obecności potencjalnie toksycznych cyjanobakterii (sinic) w wodzie

1. Informacje ogólne

Sinice (cyjanobakterie) taksonomicznie należą do bakterii i zaliczane są do najstarszych organizmów występujących na Ziemi. Większość sinic wykazuje dużą zdolność przystosowania się do warunków środowiska. Mogą osiedlać się w najbardziej niegościnnych ekosystemach. Występują w glebie, na skałach, na korze drzew, na lodowcach, a nawet w gorących źródłach, gdzie temperatura może dochodzić do 90°C. Występują zarówno w wodach słonych jak i śródlądowych, unosząc się swobodnie w toni wodnej pośród innych grup fitoplanktonu lub tworząc maty bentosowe

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie

O WSSE **Co robimy** Aktualności Baza wiedzy Kontakt

 > [Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie](#) > [Co robimy](#) > [Nadzór Sanitarny](#) > [Oddział Higieny Komunalnej](#) > [Serwis Kąpieliskowy](#)

[< Powrót](#)

Serwis Kąpieliskowy

04.09.2023

[Komunikaty dotyczące jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli](#)

[Serwis kąpieliskowy GIS](#)

[Kąpielisko a miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli](#)

[Serwis kąpieliskowy województwa podkarpackiego](#)

[Europejski Raport dotyczący stanu jakości wody w kąpieliskach w 2022 r.](#)

42 273 wyświetlenia
Opublikowano 24 października 2023
[UDOSTĘPNIJ](#)

Kąpieliska

- ★ KĄPIELISKO Cypel
- ★ KĄPIELISKO Patelnia
- ★ KĄPIELISKO Biała Flota
- ★ KĄPIELISKO Zielona Plaża Zawóz

i jeszcze 8

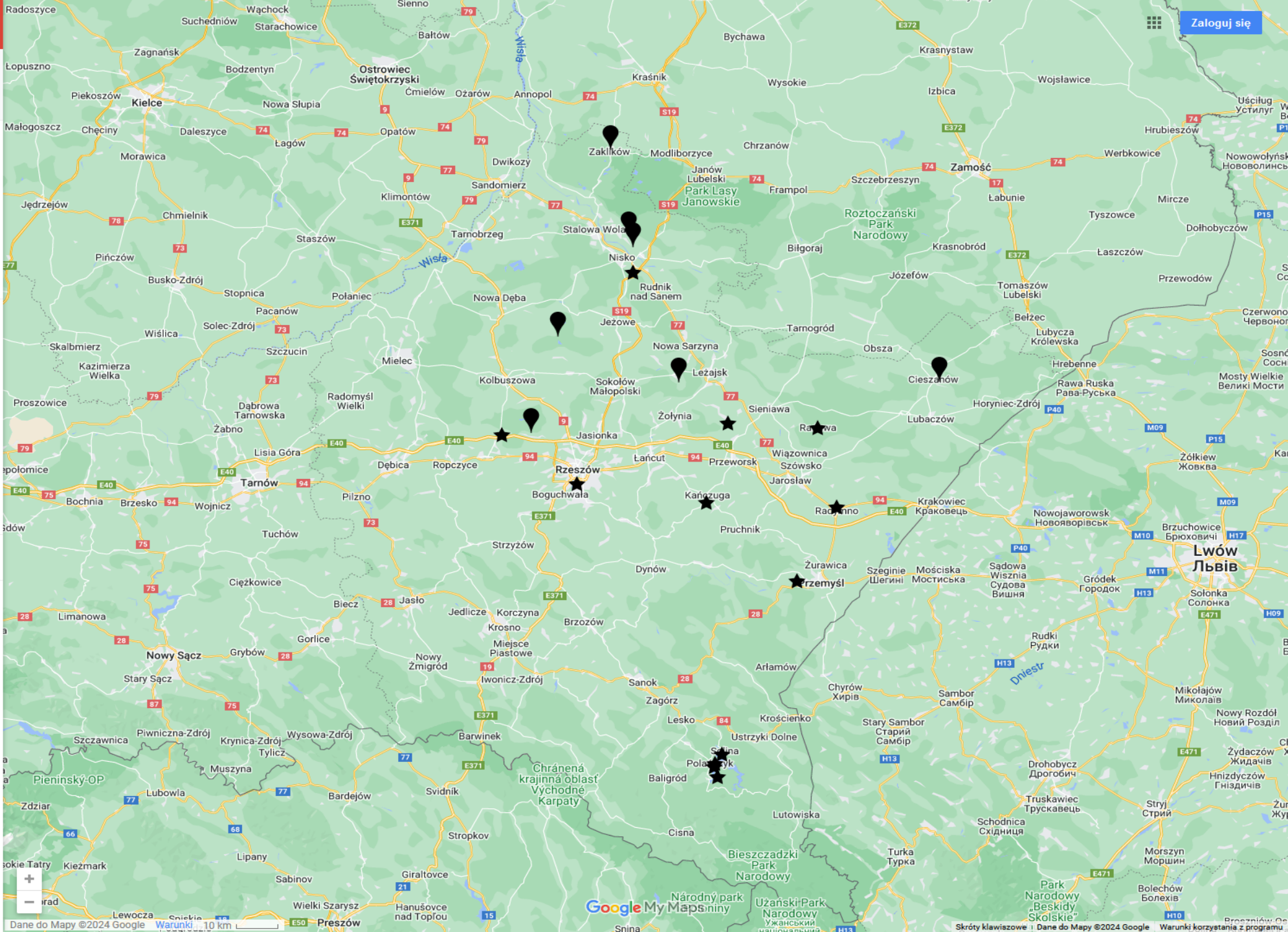

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do k...

- 📍 MOWDK Wilcza Wola
- 📍 MOWDK Brzoża Królewska II
- 📍 MOWDK Zalew Wędrowiec II
- 📍 MOWDK Bratkowice
- 📍 MOWDK Rybakówka II
- 📍 MOWDK Zalew Zaklików II
- 📍 MOWDK Nasze Piaski II

Niezgłoszone

nazwa

MOWDK Brzoza Królewska II

opis

Status: sezon zakończony

Powiat: leżajski

Adres: Brzoza Królewska

Sezon kąpielowy:

Organizator: Spółdzielnia Socjalna "Pod Brzozą", Brzoza Królewska 555, 37-307 Brzoza Królewska

Organ nadzorujący: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Leżajsku;
ul. Mickiewicza 71, 37-300 Leżajsk, tel. 017 242 07 54

Informacje ogólne:

- plaża piaszczysto – trawiasta
- gastronomia
- wypożyczalnia sprzętu wodnego
- pole namiotowe
- boisko do siatkówki plażowej
- plac zabaw

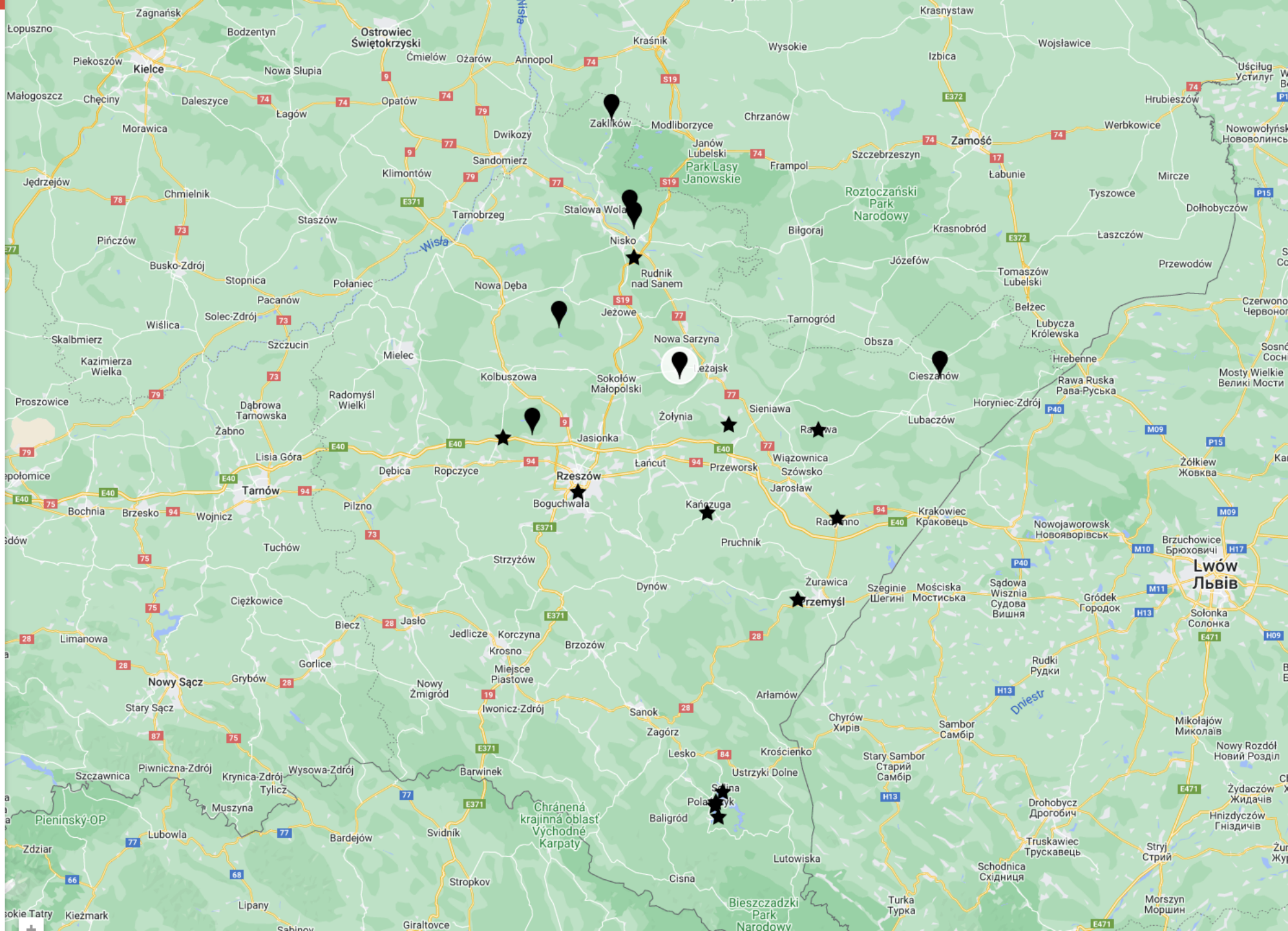
Rodzaj akwenu: zalew

Jakość wody:

Data badania wody:

Strona internetowa: brak

Komunikaty:

Sinice

- Bakterie fotosyntetyczne rozpowszechnione na całej planecie. Mogą powodować zakwit wody i powstawanie piany.
- W wodach śródlądowych występuje ok. 2000 gatunków sinic wśród, których ok. 40 gatunków wytwarza toksyny.
- Problemem są wówczas, gdy pojawiają się masowo w wodach wykorzystywanych do celów rekreacyjnych i do zaopatrywania ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.
- Zakwit wód: zjawisko wzmacnione wzrastającą eutrofizacją cieków wodnych.
- Częściej zakwity występują w jeziorach.

Masowe zakwity sinic występują w miesiącach letnich w niektórych jeziorach, zbiornikach zaporowych lub bardzo wolno płynących rzekach, w zbiornikach wodnych bogatych w pierwiastki biogenne (azot, fosfor), gdy temperatura powietrza wynosi 16 – 20 °C, dni są spokojne bezwietrzne, brak jest dopływu świeżej wody. W optymalnych warunkach zakwit powstaje w przeciągu 2 dni i trwa około 5-7 dni.

Podczas zakwitu zmienia się :

- barwa wody,
- przezroczystość,
- smak,
- zapach,
- zwiększa się ilość zawiesiny,
- pojawia się piana zakwitowa i kożuch.

Barwa wody może być zielona, seledynowa, żółta, brunatna w zależności od przewagi poszczególnych gatunków sinic.

Czasem zupełnie przypomina wlaną do wody farbę.

Toksyny sinicowe są niebezpieczne dla zdrowia gdyż nie ulegają rozkładowi w organizmie człowieka i zwierząt, kumulują się w jego komórkach i mogą powodować efekt toksyczny po dłuższym okresie ekspozycji na nawet bardzo niskie ich stężenia.

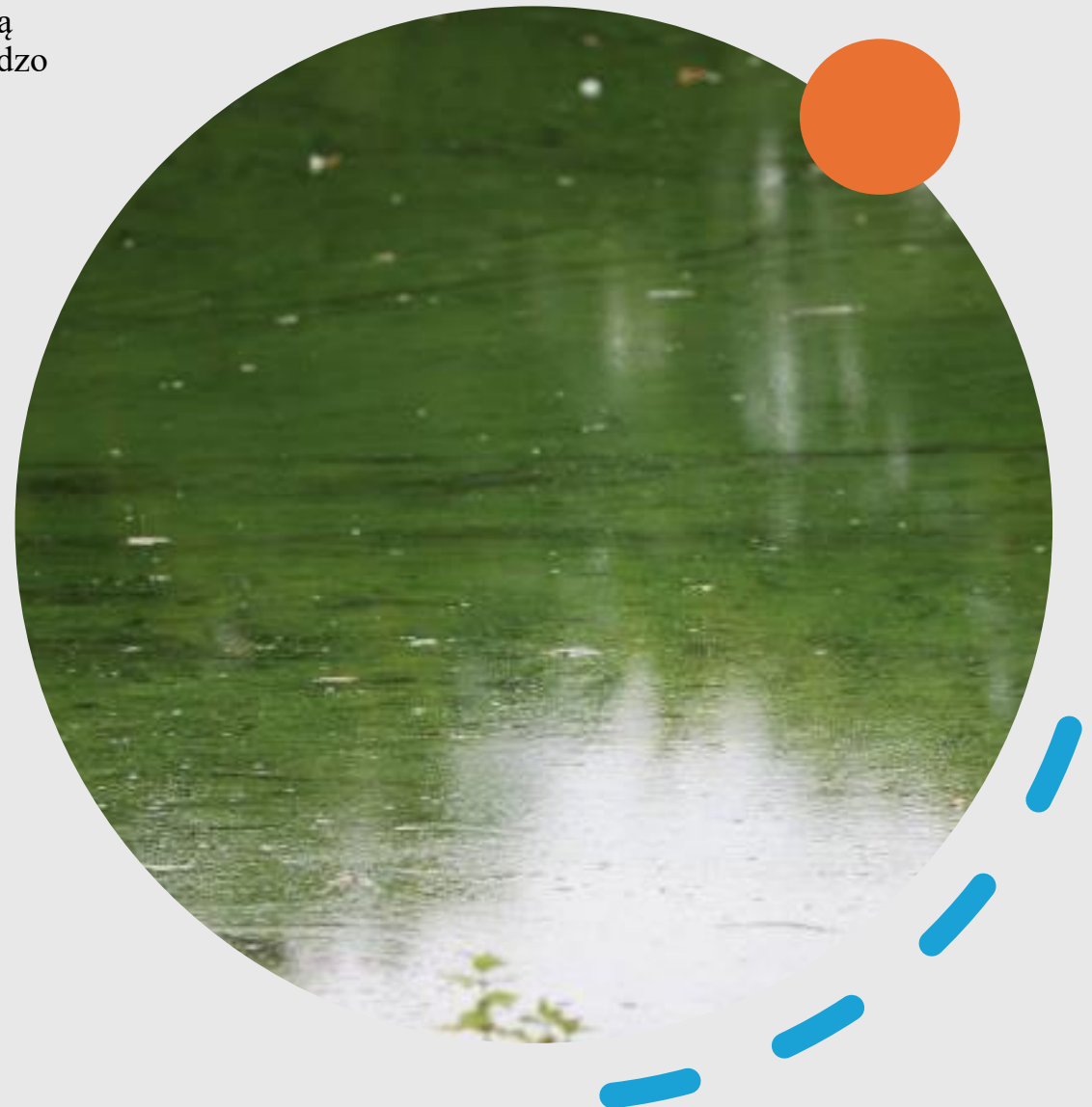
Wyróżniamy:

- Hepatotoksyny – działają toksycznie na komórki wątroby,
- Neurotoksyny – działają toksycznie na układ nerwowo-mięśniowy,
- Dermatotoksyny – działają toksycznie na powierzchnie skóry.

U osób, które napiły się wody z zakwitem lub pływały w kożuchach glonów, mogą pojawić się następujące dolegliwości:

- wysypka na skórze,
- swędzenie i łzawienie oczu,
- wymioty,
- biegunka,
- gorączka,
- bóle mięśni i stawów.

Dolegliwości te mogą wystąpić bezpośrednio lub kilka dni po kąpieli w wodzie, gdzie był toksyczny zakwit sinic.

Sinice na terenie naszego województwa:

- **2016 rok** – Zalew Przybyłów w Gorzycach (06.07.2026 r. -22.07.2016 r.)
- **2021 rok** – Kąpielisko Łopuszka Mała (06.07.2021 r. -12.07.2021 r.)
- **2022 rok** - Kąpielisko Łopuszka Mała (26.07.2022 r. -09.08.2022 r.)
- Kąpielisko Miejskie przy ul. Kwiatkowskiego w Rzeszowie
(03.08.2022 r. – 09.08.2022 r.)
- **2023 rok** - Kąpielisko Podwolina (23.07.2023 r. – 08.08.2023 r.)
MOWdK Maziarnia w Wilczej Woli (29.07.2023 r. – 04.08.2023 r.)

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

Zgodnie z ustawą Prawo wodne poza kąpieliskami możliwe jest również utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, które mogą funkcjonować przez okres nie dłuższy niż 30 kolejnych dni w roku kalendarzowym, gdy utworzenie kąpieliska nie jest uzasadnione.

Na terenie województwa podkarpackiego miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli w ubiegłym roku zlokalizowane były w 5 powiatach, (w tym 6 w powiecie stalowowolskim).

Badania jakości wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, wykonywane są przez zarządców oraz przez PPIS.

Jakość wody w MWdK oceniana jest na podstawie badania wykonanego nie wcześniej niż 10 dni przed dniem rozpoczęcia funkcjonowania tego miejsca oraz co najmniej raz w trakcie jego trwania.

Pamiętaj o bezpieczeństwie:

- ✓ Wybieraj zawsze miejsca wyznaczone i strzeżone przez ratowników WOPR.
- ✓ Kąp się, gdy wywieszona jest flaga biała.
- ✓ Czerwona zawsze oznacza całkowity zakaz kąpieli.
- ✓ Zwracaj uwagę na znaki i tablice umieszczone na kąpielisku, znajdziesz na nich szczegółowe informacje dotyczące danego miejsca, plaży i występujących zagrożeń.
- ✓ Bezwzględnie przestrzegaj zakazu kąpieli.

Fontanny miejskie

- Fontanny nie podlegają nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- Są elementem małej architektury i stanowią element dekoracyjny miast.

Fontanny - zagrożenia

Woda znajdująca się w fontannach najczęściej posiada obieg zamknięty, nie jest uzdatniana i dezynfekowana, a jej jakość nie podlega systematycznej kontroli laboratoryjnej (jak w przypadku pływalni).

Wykorzystywanie fontann z otwartymi zbiornikami jako basenów czy brodzików nie powinno mieć miejsca.

Istotną rolę w zanieczyszczeniu wody odgrywają również źródła zewnętrzne takie jak: zanieczyszczenia mikrobiologiczne pochodzące od zwierząt (ptaki, psy, koty) oraz ludzi.

Woda w fontannach często jest siedliskiem niebezpiecznych dla zdrowia drobnoustrojów typu: gronkowce, bakterie z rodzaju Legionella i Salmonella, a także coli typu fekalnego, namnażających się zwłaszcza w upalne dni.

Kąpiel lub zabawa w fontannie, picie wody bądź przebywanie w pobliżu wytwarzanego przez nią aerozolu może prowadzić do zakażeń skórnych, pokarmowych (wymioty, biegunki) oraz oddechowych (legioneloza, gorączka Pontiac).

Pamiętaj: w fontannach nie należy się kąpać, pływać ani pić z nich wody!

Sezon na piaskownice

- Piaskownice należą do grupy obiektów małej architektury służących rekreacji codziennej (art. 3 pkt 4 lit. c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. 2023 poz. 682). Odpowiedzialność za utrzymywanie obiektów budowlanych (w tym obiektów małej architektury) w należytym stanie technicznym i estetycznym w sposób niedopuszczający do nadmiernego pogorszenia ich właściwości użytkowych i sprawności technicznej ponosi ich właściciel lub zarządca.
- Na zarządcy, właścicielu lub posiadaczu nieruchomości spoczywa również obowiązek zapewnienia należytego stanu higieniczno-sanitarnego w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym (art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi - Dz.U. 2023 poz. 1284).

Piaskownice - zagrożenia

Sprzymierzeńcami szerzenia się pasożytów w piasku są:

- złe warunki higieniczno-sanitarne,
- brak zabezpieczeń placów zabaw przed dostępem psów i kotów oraz innych zwierząt.

Do rozprzestrzeniania się pasożytów przyczyniają się także dżdżownice, które wynoszą inwazyjne jaja na powierzchnię gruntu.

Dlatego zaleca się usuwanie pozostałego starego piasku z piaskownicy przed wsypaniem świeżego.

Grupą największego ryzyka zachorowań są dzieci, które:

- chętnie bawią się w piasku,
- nie przestrzegają zasad higieny,
- mają słabo rozwinięty układ odpornościowy,
- wykazują geofagię– czyli chęć zjadania piasku.

Właściciel/zarządca piaskownicy powinien:

- dbać o właściwy stan techniczny i sanitarny terenu rekreacyjnego i jego infrastruktury,
- zabezpieczyć teren placu zabaw i piaskownicę przed dostępem zwierząt,
- umieścić informację o zasadach korzystania z terenu rekreacyjnego,
- wymieniać piasek w piaskownicy przed sezonem i w trakcie jego trwania,
- przykrywać piaskownicę gdy jest nieużywana.

Transport publiczny

Dworce autobusowe i kolejowe

Transport miejski drogowy i szynowy:

- Usuwanie odpadów,
- Wyznaczone miejsce do mycia i sprzątania pojazdu/wagonu,
- Dezynfekcja elementów/powierzchni kontaktowych,
- Ozonowanie pojazdów,
- Obsługa układów klimatyzacji zgodnie z wytycznymi producenta,
- Stan techniczny wnętrza,

Transport dalekobieżny, wagony kolejowe:

- Zbiornik na wodę (mycie, dezynfekcja), jakość wody,
- Zbiornik na nieczystości ciekłe,
- Miejsce opróżniania nieczystości ciekłych,
- Zapewnione środki higieniczne,
- Postępowanie z bielizną (jednorazowa/wielokrotnego użytku).

Miejsca obsługi podróżnych, parkingi, stacje paliw:

- ✓ Na bieżąco monitorowany jest stan sanitarno–techniczny miejsc obsługi podróżnych, a także parkingów i stacji paliw znajdujących się przy trasach turystycznych podczas wykonywania innych kontroli sanitarnych.
- ✓ W okresie przygotowania do sezonu letniego przeprowadza się również akcyjne kontrole przystanków autobusowych zlokalizowanych przy głównych trasach turystycznych na terenie woj. podkarpackiego.

Podczas kontroli udzielane są instruktaże w zakresie sytuacji stwarzających zagrożenie zachorowania na Legionellozę i dotyczące właściwej eksploatacji wewnętrznych instalacji klimatyzacji oraz przekazuje się materiały edukacyjne.

Materiały dostępne na stronie WSSE w Rzeszowie:

Opracowanie
dotyczące
występowania sinic
w wodzie

Informacje
dotyczące fontann
miejskich

Legionelloza -
informacje dla osób
podróżujących

Jakość wody
w budynkach
użyteczności
publicznej

Korzystanie
z prysznica przed
wejściem na basen

Udostępnienie wody
wodociągowej do
bezpośredniego
spożycia

Legionelloza – co
powinieneś wiedzieć

Dziękuję za uwagę.